

Lääkeannostelijan koekäytön väliarviointi

2844/06.00.00/2017

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.06.2018 § 74

Valmistelija: vs. vanhuspalveluiden johtaja Salla Lindegren, salla.lindegren@salo.fi, 044 772 6557 ja apulaiskaupunginjohtaja Jari Niemelä, jari.niemela@salo.fi, 044 778 2059

Salon vanhuspalveluiden kotihoidossa käynnistettiin 50 Evondos lääkeannostelijan puolen vuoden koekäyttö ajalla 30.1.-31.7.2018 vanhuspalveluiden runsaalle 40:lle kotihoidon asiakkaalle. Lisäksi palvelua on pyritty tarjoamaan koti- ja omaishoidon palveluohjaustilanteissa (6-7 asiakasta) kaupungin keskustan alueella.

Koekäyttöpaketin hinta on 77 000 euroa. Koekäyttöpaketti sisältää laitteiden lisäksi tuoteturvan laitteille, koulutusta ja käyttönoton tuen. Koneellista annosjakelu ei ole kilpailutettu, joten tässä koekäytössä asiakkaiden lääkkeet on hankittu niistä apteekkeista, joissa asiakkaan asiakkuus on aiemminkin ollut. Apteekki perii noin 5-10 euroa asiakasta kohden viikossa lääkkeiden koneellisesta annosjakelusta, eli noin 20-40 euroa kuukaudessa, joka jää kunnan maksettavaksi. Kokonaiskustannukset kaupungille ovat noin 89 000 euroa kuuden kuukauden ajalta. Tämän lisäksi koekäyttöön on kulunut henkilöstötyöaika.

Koekäyttöä varten ei ole määritelty erillistä palveluun kohdistuvaa asiakasmaksua, vaan asiakasmaksuna asiakas on maksanut oman tilanteensa mukaan joko tilapäisen kotihoidon maksun (10,60 €/käynti), jos kotihoito on hoitanut vain annosjakelupussien viemisen asiakkaan luokse tai säännöllisen kotihoidon tulosidonnaisen maksun, jos asiakas on ollut säännöllisen kotihoidon palveluiden piirissä.

Aikataulu koekäytölle oli jo alun perin tiukka, koska käyttöönoton yhteydessä valituille asiakkaille piti hankkia myös koneellisesti annosjaetut lääkkeet ja siirtyminen koneelliseen annosjakeluun vie aina keskimäärin 4-12 viikkoa. Suurin osa asiakkaista on siis aloittanut lääkeannostelijan koekäytön vasta maaliskuussa. Tästä johtuen Evondos Oy on tarjonnut koekäytölle kahden kuukauden jatkoajan veloituksetta 30.9.2018 asti.

Kotihoidon asiakkailla on tällä hetkellä käytössä 34 laitetta; lisäksi kahden laitteen käyttö on keskeytetty tilapäisesti. Laitteista 14 on tällä hetkellä ilman asiakkuutta, jonka vuoksi Perniökotia ollaan ottamassa mukaan koekäyttöön kesäkuun aikana. Koekäyttö päätettiin toteuttaa neljässä kotihoitotiimissä keskustan alueella. Mukana olleet kotihoitotiimit ovat käyneet asiakkaansa läpi koekäyttöön soveltuvien asiakkaiden etsimisessä. Neljän tiimin alueelta palvelua on harkittu noin 100 asiakkaalle. Evondos Oy avusti asiakasvalinnassa ja myöhemmin myös

palvelun esittelyssä asiakkaille ja näiden omaisille. Keskeisiä syitä siihen, että asiakkaita ei ole kotihoidosta saatu täysimääräisesti koekäyttöön mukaan on, että osa asiakkaista tai omaisista ei ole halunnut lähteä mukaan kokeiluun tai asiakkaan toimintakyky ei mahdollistanut kokeiluun mukaan lähtemistä. Lisäksi lääkärin arvion mukaan osa asiakkaista ei soveltunut kokeiluun.

Koekäytön päätavoitteena on ollut todentaa palvelun soveltuvuus vanhuspalveluiden käyttöön ja tarpeisiin. Osatavoitteet ja niihin liittyvät kokemukset ovat olleet seuraavat:

1 Koti- ja omaishoidon palveluohjauksen asiakkaiden itsenäisen toiminnan tukeminen ja säännöllisten palveluiden aloittamisen viivästyminen;
- vanhuspalveluiden palveluohjauksen kautta ei ole saatu yhtään asiakasta mukaan
- palveluohjauksen kautta on ohjautunut kotihoitoon neljä asiakasta, joille kotihoito on jäänyt miettimään Evondosta lääkkeiden jaon vaihtoehtona.
- palveluohjauksessa on ollut asiakkaita, joille palvelu olisi muuten soveltunut, mutta asiakkailla ei ole omaisia/läheisiä, jotka olisivat voineet hoitaa annospussien hakemiset apteekista.

2 Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden kotikäyntien määrän väheneminen ja käyntiaikojen joustavuuden lisääntyminen toukokuuhun 2018 mennessä;
- muutamien asiakkaiden käynnit ovat vähentyneet laitteen käyttöönoton jälkeen ja yksittäisten asiakkaiden kohdalla käyntiaikoja asiakkaiden luona on voitu siirtää aikakriittisestä käyntiajasta pois.

3 Lääkitysturvallisuuden parantuminen;
- lääketurvallisuuden parantumisen arviointi on haastavaa, sillä kotihoidossa ei ole ollut apteekin annosjakelua käytössä ennen Evondos koekäyttöä;
- hoitajilta tulleen viestin perusteella annosjakelusta on ollut hyötyä lääketurvallisuudessa. Annosjakelun avulla voidaan vähentää lääkkeenjakevirheitä. Tämän lisäksi Evondos-palvelu varmistaa, että asiakkaat eivät ota dosetista vääriä lääkkeitä.

4 Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys;
- Evondos Oy ja vanhuspalvelut ovat tehneet yhteistyönä asiakas -ja henkilökuntapalautteen keräämisen
- kyselyt suoritettiin 18.5-26.5.2018
- asiakaskyselyyn vastasi 12 asiakasta hoitajan avustuksella (1/3 käyttäjistä)
- hoitaja kyselyyn vastasi 26 hoitajaa (noin ¼ käyttöön osallistuvista tiimien hoitajista)
- kyselyiden tulokset on viety luottamushenkilöintraan.

Hoitajilta saatujen selvitysten perusteella 25 asiakasta hyötyy jollain tavalla laitteen tai koneellisen annosjakelun käyttöönotosta. Asiakkaiden käyntimääristä on pystytty vähentämään yhteensä 111 käyntiä lääkeannostelijaan avulla, koska lääkeannostelija muistuttaa lääkkeen ottamisesta. Aamun tai illan aikakriittisiin käynteihin on ollut vähäinen vaikutus, sillä usein käynti on kuitenkin tehty muiden hoitotoimenpiteiden takia.

Kotihoidon henkilöstön kokemuksen mukaan lääkeannostelija sopii parhaiten asiakkaille, jotka ovat riittävän hyväkuntoisia ja tarvitsevat apua lääkkeiden jaossa. Koneellisen annosjakelun hyödyt näkyvät koekäytössä: annosjakelu vähentää lääkkeiden jakamista, myös lääketurvallisuus on parantunut. Pääsääntöisesti koneellinen annosjakelu koetaan turvalliseksi ja se koetaan helpottavan hoitajan työtä alkujärjestelyjen jälkeen.

Kotihoidon henkilöstö on ollut tyytyväinen Evondos Oy:n oheispalveluihin, kuten koulutukseen ja käyttäjätukeen. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Evondos-lääkeannostelijaan.

Tampereen yliopiston tutkija arvioi elo-syyskuussa koekäytön vaikutuksia tieteellisin menetelmin Evondos Oy:n ja Tampereen yliopiston tutkimusyhteistyön perusteella. Henkilökuntaa ei työhyvinvoinnin näkökulmasta pidä turhaan lisäkuormittaa tämän osalta työajan seurannalla kulujen seuraamiseksi tältä osin.

Koekäytön välikatselmointi on tehty yhteistyössä osapuolten kesken ja asiakas- ja hoitajatytyväisyyskyselyt käyty yhdessä läpi 28.5.2018. Koekäytön kokonaisuudesta toimitetaan raportti lautakunnalle syys-lokakuussa.

Apulaiskaupunginjohtaja:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee tiedoksi lääkeannostelijan koekäytön väliarvioinnin.

Päätös:

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.